

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

100 10 PRAHA 10 - VRŠOVICE, Vršovická 65

V Praze dne 22. dubna 2013

Č. j.: 25683/ENV/13

STANOVISKO

Ministerstva životního prostředí

podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů,

**k návrhu koncepce
„Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2014 – 2020“
verze po veřejném projednání**

Předkladatel koncepce: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Odbor řízení a koordinace NSRR
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1

Zpracovatel posouzení: Integra Consulting s.r.o.
Pobřežní 16
186 00 Praha 8 – Karlín

Mgr. Martin Smutný

(držitel autorizace ke zpracování dokumentace a posudku podle § 19 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivu na ŽP, na základě rozhodnutí Ministerstva životního prostředí č. j. 7554/OPVI/04, prodlouženého rozhodnutím pod č. j. 1461/ENV/09)

Mgr. Michala Kopečková

(osvědčení odborné způsobilosti pro posuzování vlivů na životní prostředí dle §45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů č. j. 17687/ENV/07;611/630/07, 2702/ENV/12-116/630/12)

Mgr. Michal Musil
Ing. Kateřina Ambrožová
Ing. Jiří Dusík
Mgr. Michaela Lustigová

Stručný popis koncepce:

Strategie regionálního rozvoje (SRR) se pořizuje jako základní dokument politiky regionálního rozvoje podle § 5 zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Cílem SRR je formulování témat a aspektů významných pro podporu regionálního rozvoje a podpora zahrnutí regionální dimenze do odvětvových politik tam, kde je to účelné a potřebné.

SRR formuluje obecná opatření, bez územně specifikovaných záměrů. SRR rovněž nemá vlastní finanční rámec pro implementaci. Navrhovaná opatření budou rozpracována a realizována prostřednictvím navazujících koncepčních dokumentů, zejména (ale ne výlučně) prostřednictvím operačních programů určených k čerpání prostředků z fondů EU v programovém období 2014-2020.

Stručný popis posouzení:

Posouzení vlivů koncepce SRR na životní prostředí a veřejné zdraví bylo provedeno v souladu se zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů a zpracováno v rozsahu přílohy č. 9 tohoto zákona a požadavků na jeho rozsah a obsah uvedených v závěru zjišťovacího řízení.

Proces posouzení vlivů na životní prostředí byl zahájen v únoru 2012, v době, kdy byla připravena pracovní verze SRR a dále probíhal souběžně s projednáváním (konzultace a meziresortní připomínkové řízení) a finalizací dokumentu.

Základní rámec pro hodnocení SRR představuje sada témat životního prostředí. Tato témata jsou stanovena na základě požadavků zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí ve znění pozdějších předpisů a dále na základě obsahu posuzovaného dokumentu. Při stanovení témat a zejména při hodnocení vlivů jednotlivých opatření SRR na tato témata byly zohledněny i cíle relevantních koncepčních dokumentů s vazbou na problematiku životního prostředí a veřejného zdraví.

Ze shrnutí dílčích výstupů vyhodnocení vlivů SRR na životní prostředí a veřejné zdraví vyplývá, že posuzovaná koncepce má potenciál k pozitivnímu ovlivnění životního prostředí, zahrnuje však i řadu opatření, jejichž implementace je spojena s riziky negativního vlivu na životní prostředí. V rámci vyhodnocení byla identifikována rizika negativních vlivů na životní prostředí zejména u opatření souvisejících s podporou rozvoje dopravní infrastruktury a problematikou podpory využívání obnovitelných zdrojů energie.

U opatření, jež se neobejdou bez nové, rozsáhlejší výstavby a stavebních úprav v území, lze očekávat potenciální riziko negativního ovlivnění dochovaného krajinného rázu, případně riziko vlivů na zvláště chráněná území, ovlivnění bioty a ekosystémů (např. protipovodňová opatření apod.).

Na základě vyhodnocení byla formulována doporučení posuzovatele pro implementaci SRR (kapitola 7).

Průběh posuzování:

Oznámení koncepce SRR zpracované v rozsahu přílohy č. 7 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, bylo zveřejněno na úřední desce posledního kraje dne 19. 6. 2012. V informačním systému SEA bylo oznámení zveřejněno pod kódem koncepce M133K. Informace o oznámení koncepce byla písemně zaslána také dotčeným správním úřadům. Zjišťovací řízení vedené odborem posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence MŽP bylo ukončeno dne 24. 7. 2012 vydáním závěru zjišťovacího řízení pod č. j. 63626/ENV/12. Práce na vlastním hodnocení a zpracování dokumentace vyhodnocení vlivů SRR na životní prostředí a veřejné zdraví probíhaly v období září 2012 – únor 2013.

Dne 18. 2. 2013 byl návrh koncepce SRR včetně vyhodnocení předložen Ministerstvu životního prostředí. Předložené vyhodnocení obsahovalo všechny náležitosti dle přílohy č. 9 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů. Dne 12. 3. 2013 byl návrh koncepce včetně vyhodnocení zveřejněn na poslední úřední desce kraje a proběhlo také zveřejnění v informačním systému SEA. Veřejné projednání koncepce včetně vyhodnocení vlivů SRR na životní prostředí a veřejné zdraví se konalo dne 20. 3. 2013 v zasedací místnosti budovy Ministerstva pro místní rozvoj, Na Příkopě 3, Praha 1. Zápis z veřejného projednání obdrželo Ministerstvo životního prostředí dne 25. 3. 2013.

Závěry posuzování:

Ministerstvo životního prostředí jako příslušný orgán podle § 21 písmena d) zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů na základě návrhu koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, vyjádření k němu podaných a veřejného projednání vydává:

SOUHLASNÉ STANOVISKO

k návrhu koncepce

„Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2014 – 2020“

verze po veřejném projednání

za dodržení níže uvedených podmínek, kterými budou zároveň zajištěny minimální možné dopady realizace Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2014 – 2020 na životní prostředí a veřejné zdraví (část A):

Pořizovatel SRR (tj. MMR) zajistí, aby při implementaci opatření SRR byla zohledněna doporučení k prevenci, případně zmírnění potenciálních negativních vlivů na životní prostředí uvedená v kapitole 7 SEA dokumentace a v kapitole 12 (vyhodnocení vlivů na veřejné zdraví), a to zejména u těchto opatření:

1. U opatření zahrnujících rozvoj dopravní infrastruktury:
 - a) 1.3 Podpora integrace dopravních systémů,
 - b) 1.4 Rozšíření a zkvalitnění infrastruktury,
 - c) 2.1 Modernizace silniční infrastruktury,
 - d) 2.2 Modernizace železniční sítě,
 - e) 2.3 Rozšíření a modernizace energetických sítí,
 - f) 4.2 Zlepšení vnitřní a vnější obslužnosti území,
 - g) 5.1 Podpora rozvoje lokální ekonomiky,
 - h) 6.1 Odstraňování starých ekologických zátěží, revitalizace brownfields a území po bývalé těžbě nerostných surovin,
 - i) 6.2 Podpora inovativních technologií v oblasti odpadového hospodářství,

- j) 6.3 Využívání obnovitelných zdrojů energie a podpora úspor energie ve vazbě na místní podmínky,
- k) 6.5 Udržitelné využívání vodních zdrojů,
- l) 7.2 Posílení preventivních opatření proti vzniku přírodních pohrom.

V rámci minimalizace rizik negativních vlivů na přírodu a krajinu při realizaci opatření zahrnujících výstavbu fyzické infrastruktury (např. komunikace, terminály, logistická centra, letiště) či jiné zásahy do území, je nezbytné dbát na eliminaci případných negativních dopadů na významné krajinné prvky, zvláště chráněné druhy živočichů a rostlin, ZCHÚ. Před zahájením jednotlivých akcí je proto nezbytné postupovat dle zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů (závazné stanovisko k zásahu do VKP, udělení výjimek z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů dle §56, stanovisko dle §45i, využití institutu biologického hodnocení apod.). Vhodným výběrem dopravního řešení v oblasti a volbou konkrétní trasy je třeba eliminovat vliv na zvláště chráněná území a minimalizovat vliv na ostatní složky přírody a krajiny. Technickým řešením je pak třeba zajistit dostatečnou prostupnost stavby v celé délce trasy, zejména (ale nejen) na významných migračních trasách. U projektů s vysokým vlivem je třeba zvážit nutnost výstavby a možnosti variantního řešení dopravních problémů.

2. Při plánování investic zahrnujících výstavbu upřednostňovat řešení minimalizující nároky na zábory půdy a vytvářet podmínky pro šetrné využívání surovin, včetně recyklace a druhotného využívání (např. stavebních surovin při realizaci velkých dopravních staveb).
3. U opatření 1.4 upřednostňovat podporu projektů vedoucích k vyšší obsazenosti existujících průmyslových zón, vědeckotechnických parků, podnikatelských inkubátorů, upřednostňovat brownfields v případě budování podnikatelské infrastruktury před stavbami na „zelené louce“.
4. V rámci opatření 4.2 zaměřit podporu na projekty, jejichž cílem je eliminace lokálních topenišť (upuštění od topení tuhými palivy), zejména v oblastech s nižší kvalitou ovzduší.
5. U opatření souvisejících s rozvojem dopravní infrastruktury (zejména opatření 1.4., 2.1., 5.3.) upřednostnit ta opatření, která přesunou silniční dopravu mimo hustě obydlené lokality (při respektování požadavků na ochranu ostatních složek životního prostředí), zvýší kapacitu a plynulost silniční dopravy a poskytnou a podpoří alternativní způsoby dopravy vůči silniční nákladní a individuální osobní dopravě s cílem snížit emise z dopravy.
6. U opatření souvisejících s rozvojem podnikatelských aktivit (zejména opatření 1.4, 4.3., 5.1.) v oblastech s překračováním imisních limitů pro ochranu ovzduší, upřednostnit a podporovat rozvoj podnikatelských aktivit v odvětvích s nižšími materiálovými a energetickými nároky, bez přímého významného dopadu na kvalitu ovzduší.
7. U opatření souvisejících s rozvojem a využíváním obnovitelných zdrojů energie (zejména opatření 6.3) podporovat ve vazbě na místní podmínky zejména „nespalovací“ zdroje (při respektování požadavků na ochranu ostatních složek životního prostředí).
8. V rámci realizace opatření 9.1. v oblastech s překračováním imisních limitů pro ochranu ovzduší vymezit při zpracovávání strategií a koncepcí jako klíčový problém k řešení zhoršenou kvalitu ovzduší, v územním plánování vždy zvažovat umístování nových zdrojů znečišťování ovzduší a stanovovat v závazných částech územních plánů podmínky, za kterých lze umísťovat nové zdroje znečišťování ovzduší (tj. průmysl, energetika, lokální vytápění, doprava).
9. U opatření 5.1 Podpora rozvoje lokální ekonomiky je vhodné při jeho naplňování upřednostňovat v závislosti na místních podmínkách odvětví a technologie šetrné k životnímu prostředí; v případě realizace aktivit k podpoře cestovního ruchu je nutné

zohlednit únosnou kapacitu místních ekosystémů s ohledem na očekávanou zátěž cestovním ruchem; kromě využívání legislativních nástrojů (EIA ad.) je vhodné v dostatečném předstihu konzultovat konkrétní zaměření podpory a podmínky jejího přidělování s potenciálně dotčenými orgány ochrany přírody.

10. Aktivita naplňující opatření 6.2 Podpora inovativních technologií v oblasti odpadového hospodářství, by měly směřovat k podpoře těch investic, které kromě samozřejmého respektování emisních limitů a plnění všech technických parametrů vyžadovaných legislativou, přispívají k naplňování principů hierarchie nakládání s odpadem, tzn., že nedochází k upřednostňování odstraňování odpadu před jeho materiálovým využitím apod.
11. U opatření 6.3 Využívání obnovitelných zdrojů energie a podpora úspor energie ve vazbě na místní podmínky, je třeba aplikovat vhodně nastavená kritéria udržitelnosti pěstování biomasy, zajišťující ochranu zemědělské půdy před vyčerpáním, erozí a kontaminací.
12. Předkladatel koncepce zveřejní na svých internetových stránkách vypořádání veškerých došlých vyjádření a připomínek, a to jak k návrhu koncepce, tak i k jejímu vyhodnocení.

Realizace Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2014 – 2020 nebude mít významný negativní vliv na evropsky významné lokality a ptačí oblasti za dodržení níže uvedených podmínek (část B):

13. Záměry, které budou navrhovány na základě koncepce, musí být před schválením jejich realizace pečlivě vyhodnoceny, resp. posouzeny v rámci procesu jejich přípravy z hlediska vlivů na konkrétní dotčené přírodní lokality tvořící soustavu Natura 2000 ve smyslu ustanovení § 45h a § 45i ZOPK.
14. Veškeré aktivity a opatření navrhované ve Strategii regionálního rozvoje ČR pro období 2014 – 2020 budou realizovány s respektováním integrity a územní ochrany evropsky významných lokalit a ptačích oblastí soustavy Natura 2000 a nesmí vést k poškození nebo zhoršení stavu předmětu ochrany těchto území.
15. Při výběru konkrétních záměrů naplňujících opatření této koncepce je třeba upřednostňovat ty, které zlepšují stav předmětů ochrany EVL a PO, nebo jej alespoň nezhoršují.

C: Doporučení

16. Zpracovat do systému monitoringu implementace koncepce environmentální indikátory navržené v kapitole 9 SEA dokumentace.

Ministerstvo životního prostředí upozorňuje na povinnost schvalujícího orgánu postupovat podle § 10g odst. 4 a odst. 5 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Ministerstvo životního prostředí předpokládá, že řídicí složky realizace této koncepce zajistí u každého navrženého opatření co nejširší publicitu a informování veřejnosti.

Ministerstvo životního prostředí dále upozorňuje předkladatele na povinnost zajistit sledování a rozbor vlivů schválené koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví a další povinnosti plynoucí z § 10h zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Ing. Jaroslava HONOVÁ
vrchní ředitelka sekce technické ochrany
životního prostředí, pověřena řízením
odboru posuzování vlivů na životní
prostředí a integrované prevence

v z. Ing. Bc. Jan Maršák, PhD., v. r.
zástupce ředitelky odboru posuzování vlivů
na životní prostředí a integrované prevence
(otisk úředního razítka)